

Tentenkampen maken asielzoekers zichtbaar

‘IK WIL NIET MEER IN HET DONKER LEVEN’

CLEMY DE ROOY – *Met het opzetten van verschillende tentenkampen maakten uitgeprocedeerde asielzoekers een einde aan hun onzichtbaar bestaan. De roep om aandacht werd breed opgepakt door de pers en liet Nederland kennismaken met hun uitzichtloosheid. Journaliste Clemy de Rooy vroeg zich af wat het betekent om in weer en wind in zo’n kamp te verblijven. Wat doet het met je gezondheid en hoe hou je het vol? Samen met fotografe Goedele Monnens ging ze op onderzoek uit.*

Op de grasvlakte van tentenkamp de Koe-kamp in Den Haag (zie kader), komt Fatima Abdellatif (50) ons tegemoet lopen. De grond is drassig; het regent. Fatima zal ons rondleiden door het kamp. We volgen haar naar een grote partytent waarin een paar mannen met hun jas aan op kampeerbereden liggen. In een legertent wordt gekookt en gegeten en spelen mannen ‘tauli’ (backgammon). Verder zijn er een paar zelfgebouwde tentjes van stokken en plastic. In een daarvan woont Fatima zelf. Haar huisgenote Suad Ramla schuilt tegen de regen, die inmiddels met bakken uit de lucht valt. Op last van

‘Toen ik uitgeprocederd was, stopte de behandeling. De dokter zei: ‘Het is klaar’

de politie moet de tent open blijven en daardoor giert de wind naar binnen. Fatima en Suad hebben het koud, ondanks jassen en dekens. Ze zijn de enige vrouwen in het kamp, dat vooral bevolkt wordt door Irakezen.

‘Alles is moeilijk hier. Het is koud, er is geen water, er is maar één wc, die heel vies is’, vertelt Fatima. Net als bijna alle bewoners kampt zij met gezondheidsklachten. Ze somt op: pijn in haar knie vanwege artro-

De periode in het tentenkamp heeft Fatima's gezondheidsklachten verergerd

se. Constant enorme hoofdpijn. Buikpijn heeft ze ook, naweën van een recente operatie waarbij haar baarmoeder werd verwijderd. En ze heeft epilepsie. Hoe zit het eigenlijk met de gezondheidszorg in het kamp? Om de bewoners te informeren over hun recht op zorg en medicijnen heeft de organisatie Dokters van de Wereld het tentenkamp onlangs bezocht. Fatima wordt bij het verkrijgen van medicijnen geholpen door haar Nederlandse beschermengel Simone. Ze zien elkaar bijna dagelijks. 'Ze gaf mij ook een warme jas en ik mag bij haar douchen en kleren wassen.' Verder komt er vooral hulp vanuit de kerk: eten, kleding en de mogelijkheid om te douchen. Er zijn ook negatieve reacties, vertelt Fatima. Soms fietsen er mensen langs die roepen: 'kanker asielzoekers'. Ondanks deze incidenten staat Fatima achter het tentenkamp. Het is goed dat door het kamp de uitzichtloze situatie van uitgeprocedeerde asielzoekers zichtbaar wordt. 'Ik wil niet meer in het donker leven en schaam me niet dat ik in een tentenkamp woon.'

ACHTBAAN

Ooit woonde Fatima in Bagdad, samen met haar man en haar zoon. Dat leven kantelde toen haar man werd vermoord door militante sjiïeten. Toen ook haar zoon werd bedreigd, besloot ze te vluchten. De mensensmokkelaar die hen met de auto naar Turkije zou brengen, weigerde haar zoon mee te nemen. Fatima moest hem achterlaten en heeft sindsdien niets meer van hem gehoord.

Nadat Fatima op Schiphol landde, volgde er een rit in een psychologische achtbaan, die nog niet tot stilstand is gekomen. Na een verblijf in verschillende azc's stond ze in juni 2012 op straat. Uitgeprocederd. Ze kon niet bewijzen dat haar man werd vermoord door militante sjiïeten en dat ook haar zoon was bedreigd. Na omzwervingen belandde ze ten slotte in het tentenkamp in Den Haag. Toen het kamp een tijdje na ons bezoek op last van de burgemeester werd opgedoekt, sliep ze korte tijd in een kerk. Intussen heeft haar advocaat een nieuwe

asielaanvraag ingediend op medische gronden. In Azc Delfzijl mag ze de nieuwe procedure afwachten.

SLECHTE GEZONDHEID

De nieuwe asielprocedure heeft Fatima te 'danken' aan haar slechte gezondheid. Hoe cynisch ook, het kan haar een verblijfsvergunning bezorgen. De gezondheidsklachten ontstonden tijdens haar verblijf in Nederland; de periode in het tentenkamp heeft de klachten volgens haar verergerd. Ze stapelt de doosjes medicijnen op. 'Ik ben verslaafd aan de medicijnen, neem acht tabletten per dag. Sommige tabletten zijn om te slapen en om rustig te worden. Nu ben ik daar even mee gestopt want ik werd duizelig en viel flauw. Ik heb nachtmerries over Irak, over mijn zoon. Ik ben bang weer op straat te moeten leven. Ik ben bang om naar buiten te gaan. Het is zo veel. Ik wil hulp.'

Fatima is negen maanden onder behandeling geweest van een internist, voor de pijn in haar hoofd. Ze toont de controlekaart van het ziekenhuis. 'Toen ik uitgeprocederd was, stopte de behandeling. Bij de laatste afspraak zei de dokter: 'Het is klaar. De verzekering stopt.' De pijn in haar hoofd is in het kamp erger geworden. 'Door de pijn kan ik soms weken niet slapen, niet eten en niet naar buiten. Ik krijg nu alleen pijnstillers. Maar wat is de oorzaak van die pijn in mijn hoofd en kan die weg?'

KRACHT

Wat haar op de been houdt, is de hoop haar zoon terug te zien, vertelt ze. 'Daarom ben ik nog in leven, daarom ben ik sterk.' Ze wijst op haar hart. Kracht heeft ze ook gekregen van Nederlandse mensen als Simone en anderen die naar haar hebben geluisterd en haar met raad en daad hebben bijgestaan. Hun steun hielp haar alles vol te houden. Ten slotte krijgt ze steun uit het geloof: 'Ik bid heel veel. Ik lees de Koran en vraag Allah of ik mijn zoon terug mag zien.'

Fatima's grootste wens is dat ze een normaal leven kan opbouwen in Nederland, samen met haar zoon. 'Nederland is een mooi land. Als ik een status heb, wordt het ook voor mij een mooi land.'

Clemy de Rooy is freelance journaliste.

◀ Met tentenkampen maakten uitgeprocedeerde asielzoekers een einde aan hun onzichtbaar bestaan.

TENTENKAMPEN

Den Haag In 2012 verrees tentenkamp Koekamp tussen de kantoorkolossen in Den Haag. In het kamp bevonden zich voor het grootste deel uitgeprocedeerde Irakezen die niet terug konden of wilden naar Irak. Het tentenkamp is in december op last van de rechter ontruimd door de politie. Een gekraakte kerk dient sindsdien als tijdelijke opvang.

Amsterdam Een groep van ongeveer tachtig asielzoekers bivakkeerde in een tentenkamp in Osdorp. Toen dit eind november 2012 werd ontruimd, zocht een deel van de bewoners onderdak in de zogenoemde Vluchtkerk in Amsterdam-West. Nadat ze ook daar weg moesten, betrokken ze een kantoorpand, eveneens in stadsdeel West. Krakkers hadden de asielzoekers dat pand aangeboden.

Meer informatie over tentenkampen en uitgeprocedeerde asielzoekers: www.rechttopbestaan.nl

FOTO: GOEDEL MONNENS